

Siø

Siø

Midt imellem Langeland og Tåsinge ligger den lille flade side ø - som en tankestreg mellem to strofer i et digt.

Øen kaldes i Valdemar II's Jordebog "Sithø", og der nævnes, at her har været "Hors", vilde stod - derimod nævnes her intet vildt. Th. Rützwow kalder den i "Smaastykker af Langelands Historie" (1873) endnu "Sidø" og fortæller, at svenskerne under Carl Gustav i 1658 her opkastede skanser hvis kanoner endnu for få år siden fandtes i Rudkøbing. Pontoppidans "Danske Atlas" (1767) har allerede ændret navnet til Siø og meddeler, at øen dengang havde nogle få beboere. I tidernes løb er den groet sammen med den vesten for liggende, mindre ø Skovø, og denne forbindelse er nu inddæmmed, så øerne går i et. Navnet Skovø synes at antyde et modsætningsforhold til den - i hvert fald nu - ganske skovløse Siø, og på et kort fra 1823 - i F. C. Lunds "Øen Thorseng" (Odense 1823) findes da også på denne nyværende vestre del af øen signatur for skov. Forfatteren siger, at øerne endnu dengang var adskilt ved et smalt vand. Søkortdirektør Jens Sørensen, som opmålte øerne i farvandene syd for Fyn i 1703, siger følgende om øerne: som opmålte øerne i

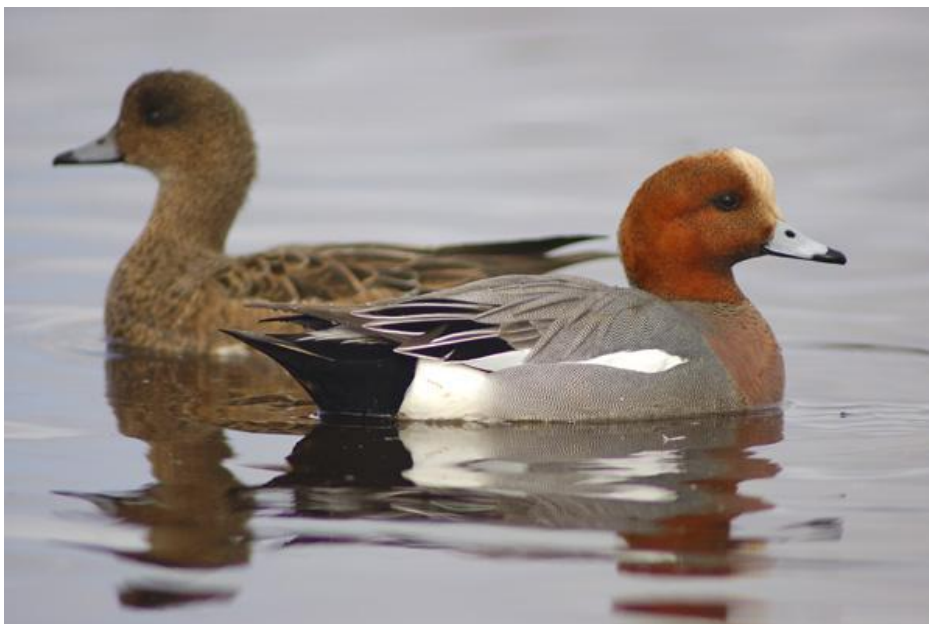
Siø

farvandene syd for Fyn i 1703, siger følgende om øen: "Seyø er i 2de Parter med strøm iml. br. 50 Gv., dyb 2½ Al.; den Strøm gaar krum og skiller Øerne ad. Den østre er idel Græsmark, derpaa en Koforpagter i et Hus; den vestre Del er Græs og Skov paa og 1 Hus paa. Et stort Flak om paa alle Sider -" osv.

Vidste man ikke bedre, ville man tro, når man kommer østfra og lægger til ved landingsbroen på østenden, at man var landet ved et fremspring af Tåsinge. Øen synes herfra landfast med denne, og den samme forestilling opretholdes under vandringen over øens flade, hvorfra ingen udsigt er mulig til det smalle farvand i vest. Øen ligger midtvejs mellem Langeland og Tåsinge med et omtrent 1½ km bredt vand på begge sider og er stærkt langagtig fra vest til øst. Den var tidligere under stamhuset Nedergård på Langeland, men tilhører nu godsejer Duborg, Havgården, og hører under Bøstrup sogn i Svendborg amt. Her findes en forhenværende forpagtergård, nu beboet af en bestyrer, samt på østenden seks arbejder huse, som hører under gården. Sammen med Skovø er den 240 tdr. land og har otteogtyve beboere. I arealet er medregnet de to ganske små holme ved sydsiden, Store og Lille Fugleø, som henholdsvis er 4,6 og 0,2 tdr. ld.

I landskabelig som i anden henseende byder øen ikke på større mærkværdigheder. Den er fuldkommen fladt agerland, næsten overalt uden andre forhøjninger end dens få boliger, og beskyttet mod oversvømmelse af lave diger. Vi opsøger gårdens bestyrer, en lille djærv og intelligent mand, som viser os rundt på ejendommen og meddeler os følgende:

For indtil en god menneskealder siden var øen fuldstændig udyrket og lå hen i tuer og småevl. Den var endnu dengang en storartet fugleø, hvor mange forskellige småvadere holdt til, især en mængde brushøns. Grågåsen kom hyppigt til øen, og af og til besøgte den endog af trækkende svaner - endnu i fjor skød han en sådan med sin riffel på fire hundrede meters hold. Han lader til at være en vældig nimrod og nærer stor interesse for øens fugleliv. Da han lovede os en stor overraskelse, hvis vi forstod os på fugle og ville ledsage ham over strandengene ud til Skovø, slog vi følge med ham derud. Jo - betroede han os - der havde han en pibeand liggende på æg under en tjørn!

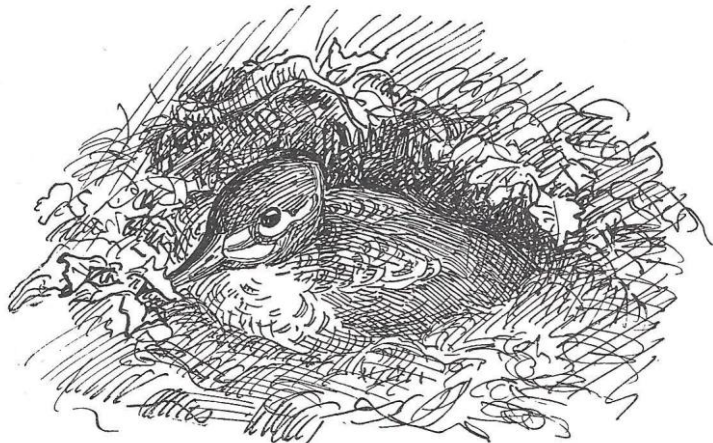

Pibeand

Siø

Da pibeanden aldrig nogen sinde før et set rugende her til lands, var jeg noget spændt på expeditionens vegne. Men undervejs så Johannes Larsen sit snit til at hviske til mig: "det er en toppet skallesluger!" Og ganske rigtigt, da vi nåede busken og bøjede dens grene til side, lå der en *Mergus serrator* derinde i skyggen på sin rede. Da vi ikke blev tilstrækkeligt imponerede af overraskelsen og meddelte bonden hvorfor, blev han nok en lille smule flad - men jeg er dog ikke sikker på, at han følte sig overbevist. Vi skulle opleve mange sidestykker til denne "overraskelse", når vi på vor rejse lyttede til bøndernes fortællinger om dyrelivet på deres ø. De har efterhånden for de allerflestes vedkommende sat størstedelen af deres kendskab til dyrelivet - især fuglelivet - over styr.

Vi betragtede i lang tid fuglen, og den rørte sig ikke det mindste, blinkede knap med øjnene. Johannes Larsen satte sig på en meters hold og tegnede efter i tyve minutter, mens den lå urørlig på æggene. Den var lutter rendyrket moderomhu. Dens lille sorte øje plirrede af og til, det spidse næb var sænket ned mod halsen og forsvandt omtrent i brystes dun. Den var herlig i sin fuldkommen ro og dødsforagt - her foregår nemlig noget storartet under denne busk: Her bliver et kuld fremragende skalleslugerunger til, det eneste i verden, det kommer an på!

I modsætning til Siø har Skovø nogle enkelte knolde, der vel rager et par meter op over havfladen, og her vokser endnu enkelte, spredte tjørne, medens Siø kun har plantet træbevoksning ved gården.

Bestyreren fortæller, at de folk, der tidligere kom hertil, var nogle forfærdelige børster i modsætning til de arbejdere, som nu bor på øen - det var dengang, da de fæstedes som tjenestekarle og boede på selve gården. Hver søndag drog de i et antal af et dusin stykker til Rudkøbing, drak og svirede og spredte skræk viden om ved deres bøllestreger. Nu er det helt anderledes, siden der er bygget boliger for faste arbejdere, som stifter familie på øen. De er ordentlige, flinke og pålidelige. Men disse skønne tilstande er kun fem - seks år gamle (1923).

Han fortæller en historie om en polsk arbejder, som kom hertil ovre fra Rudkøbing for en del år siden og allerede fireogtyve timer efter sin ankomst var så misfornøjet med tilværelsen her, at han gjorde forsøg på at rende væk.

Siø

Han havde ingen anelse om, at det var en lille ø, han var kommet til. Først forsøgte han vesterpå, men her mødte han hav; siden forsøgte han de andre verdenshjørner, men overalt samme lykke! Ingen landevej førte væk fra dette gudsforladte sted. Han gik i nogle dage og gloede længselsfuld over mod Tåsinges skovgroede højder; så slog han sig til ro. Det er otte år siden - og han er her endnu!

Når jeg går på øens kedsommelige, dyrkede flade og ser over vandet mod Langelands prægtige banker, der i en uendelighed strækker sig mod nord og syd, eller over strømløbet i øst, der kun virker som en bred, blånende flod, imod Tåsinges skovklædte høje - da føler jeg med den nyankomne polak. Han må have haft det som efter beretningen de fordømte i middelalderens helvede, der havde udsigt til paradiset for ret at kunne notere sig forskellen.

Her findes på øen en sand vrimmel af harer. Godsejeren holder hvert år klapjagt på dem, og i fjor blev her nedlagt et hundrede og tyve stykker.

Foruden mange lærker så vi på øen en usædvanlig stor mængde gule vipstjærter og inde på dens midte en eneste ryle. På Store og Lille Fugleø, der kun skiller fra sydkysten ved et par meter bredt fladvand, sås en del stormmåger og hættemåger, nogle terner og rødben, og desuden på det flade vand mellem øen og holmene enkelte strandskader og præstekraver. En dam nær ved bestyrergården husede et utal af grønne frøer; derimod findes klokkefrøen ikke på øen.

Siø er i dag en del af vejforbindelsen mellem Svendborg Tåsinge og Langeland

Siø

